

ಪಶುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮೋಪಚಾರ

ಮಂಜುನಾಥ ಪಾಟೀಲ್ ಮತ್ತು ಪ್ರದೀಪ ಕುಮಾರ

ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಕಲಬುರಗಿ-೫೮೫ ೧೦೧

☎: ೦೯೪೪೯ ೨೩೬೮೬೮

ಮಿಂಚಂಚೆ: manjunathpatil.2010@rediffmail.com

ಪಶುಸಂಗೋಪನೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮಾನವನ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಪಶುಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಪಶುಗಳೂ ಕೂಡ ರೋಗರುಜನಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಪಶುವೈದ್ಯರ ನೆರವು ದೊರೆಯುವ ಮೊದಲು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಥಮೋಪಚಾರದ ವಿವರಣೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಪಶುವೈದ್ಯರ ಸಲಹೆ ಅವಶ್ಯ.

ಪಶುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗಗಳು ದಿನನಿತ್ಯ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ವೈದ್ಯರು ಸರಿಯಾದ ವೇಳೆಗೆ ಸಿಗದೇ ಇರಬಹುದು, ಸಿಕ್ಕರೂ ಸಹ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ದುಬಾರಿಯಾಗಬಹುದು. ಹಾಗಂತ ಕೆಲವು ಸಾರಿ ನಾವೇ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನು ತೊಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು. ಮೊದಲು ರೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಪ್ಪು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಪಶುವೈದ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕು.

೧. ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಜೊಲ್ಲು ಸೋರುವುದು ಮತ್ತು ಹುಣ್ಣು

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುವುದು, ಕಾಲಬಾಯಿ ರೋಗ ಹಾಗೂ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ರೋಗದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೂಡ ಜೊಲ್ಲು ಸೋರುತ್ತದೆ. ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳು, ಮೊಳೆ, ಮೇವಿನ ಸಿಬರು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಚುಚ್ಚುವುದರಿಂದ ಆದ ಹುಣ್ಣುಗಳು ಕೂಡ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಸಲು ಕಾರಣ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

೧) ಬಾಯಿಯಿಂದ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಸುವುದು.

೨. ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬರ

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ರೋಗವು ಪಶುಗಳಿಗೆ ಬೂಸ್ಟ್ ಹತ್ತಿದ ಮೇವು ತಿನಿಸಿದರೆ, ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಮತ್ತು ಅನ್ನನಾಳದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ವಸ್ತು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡರೆ ಈ ರೋಗ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

೧) ಹೊಟ್ಟೆಯು ಎಡಭಾಗವು ಊದಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

೨) ಕೈಯಿಂದ ಎಡಭಾಗದ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಟ್ಟಿದಾಗ ನಗಾರಿಯಂತೆ ಶಬ್ದ ಬರುತ್ತದೆ.

೨) ಆಹಾರ, ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

೪) ಪದೇ ಪದೇ ಮಲಗುವುದು, ಏಳುವುದು, ಕಾಲಿನಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

೫) ಬಾಯಿಯಿಂದ ಉಸಿರಾಡುವುದು.

೬) ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಕೆಲವೇ

ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಯಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಾಗಿ ೨೦ ಮಿ.ಲೀ. ಟರ್‌ಪಂಟೈನ್ ಎಣ್ಣೆ, ಅರ್ಧ ಲೀ. ಕಡಲೆಕಾಯಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸಸ್ಯಮೂಲ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಇಂಗು ಬೆರೆಸಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕುಡಿಸಬೇಕು. ಮೂಗಿನೊಳಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರವಹಿಸಬೇಕು. ಟೆಂಪಾಲ್ ಅಥವಾ ಬ್ಲೋಟೋಸಿಲ್ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಪಶುವೈದ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಕುಡಿಸಬಹುದು.

೨. ಅಜೀರ್ಣ/ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಕಟ್ಟುವುದು

ಇದು ಸಹ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತೊಂದರೆ. ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಜೀರ್ಣವಾಗದೇ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಸಗಣೆ ಹಾಕದೇ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

೧) ಮೆಲುಕು ಚೀಲಕ್ಕೆ ಇರುವ ಆಕುಂಚನ ಪ್ರಸರಣ ಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು.

೨) ಮೇವು ತಿನ್ನದೇ ಇರುವುದು. ಜ್ವರ ಸಹ ಬರಬಹುದು.

೩) ಹೊಟ್ಟೆಯ ಎಡಭಾಗವನ್ನು ಒತ್ತಿದರೆ ಗುಳಿ ಬೀಳುವುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ

೬೦-೧೦೦ ಗ್ರಾಂ ಮ್ಯಾಗ್ನೀಸಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್‌ನ ಜೊತೆ ಪಶುವೈದ್ಯರ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ಹಿಮಾಲಯನ್ ಬತ್ತಿಸಾವನ್ನು ೬೦-೧೦೦ ಗ್ರಾಂ ನಷ್ಟು ಕೂಡಿಸಿ ತಿನ್ನಲು ಕೊಡಬೇಕು.

೪. ಬೇಧಿ

ಮೆಲುಕು ಹಾಕುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೇಧಿಯನ್ನು ಉಳಿದ ಸಾದಾ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಧಿ ಮತ್ತು ವಾಂತಿ ಅಥವಾ ಎರಡನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೇ, ಜಂತು ಹುಳುವಿನ ಬಾಧೆ ಇದರಿಂದ ಸಗಣೆ ಬಹಳ ತೆಳುವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಬಾರಿ ದುರ್ವಾಸನೆ ಕೂಡ ಇರುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

೧) ಸದಾ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಾಂತಿ ಮತ್ತು ಬೇಧಿ.

೨) ಮೇವು ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

೩) ಹೆಚ್ಚು ನೀರಡಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

೪) ಸಿಂಬಳದಂತಹ ಬೇಧಿ ಅಲ್ಲವೇ ಕೆಲವು ಬಾರಿ ರಕ್ತ ಮಿಶ್ರಿತ ಬೇಧಿ.

೫) ಅಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಕರುಗಳು ಸಾಯಲುಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಬೇಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಯಮಗಳೆಂದರೆ,

೧) ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರನ್ನು ಲವಣಯುಕ್ತ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು.

- ೨) ಆಹಾರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.
- ೩) ಬೇಧಿಗೆ ಕೆವೊಲಿನ್-ಪೆಕ್ವಿನ್‌ಭರಿತ ಔಷಧಿ ಕುಡಿಸಬೇಕು.
- ೪) ತಕ್ಷಣ ಪಶುವೈದ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ.

೫. ಕೋರೆಹಲ್ಲು/ಚಳದವಡಿ

ಅಪರೂಪ ಆದರೂ ಕೆಲವು ದನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣ ಕಂಡುಬರಬಹುದು. ಮೇಲಿನ ದವಡೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ದವಡೆಯ ಅಗಲ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದು. ಅಲ್ಲದೇ ಮೇವು ಜಿಗಿಯುವಾಗ ಕೆಳದವಡೆಯನ್ನು ಅಡ್ಡಡ್ಡಾಗಿ ಚಲಿಸುವುದು. ದವಡೆ ಹಲ್ಲುಗಳು ಚೂಪಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ೧) ಮೇವನ್ನು ಜಗಿದು ಉಂಡೆಮಾಡಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುವುದು.
- ೨) ವಸಡಿಗೆ ಗಾಯವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಜೋಲ್ಲು ಸುರಿಸುವುದು.
- ೩) ಕ್ರಮೇಣ ಮೇವು ತಿನ್ನುವುದು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.
- ೪) ಪ್ರಾಣಿಯು ಅಶಕ್ತತೆಯಿಂದ ಬಳಲುವುದು.
- ೫) ಅಪಚನದಿಂದ ಬೇಧಿಯೂ ಇರಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ

- ೧) ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲನ್ನು ವಸೆಯಿಂದ ಟೂತ್‌ರಾಸ್‌ಪರ್‌ನಿಂದ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತಿಕ್ಕುವುದು. ಚೂಪಾಗಿರುವ ಕಡೆ ಒತ್ತುಕೊಟ್ಟು ತಿಕ್ಕಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಹಲವು ಬಾರಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಹಲ್ಲು ಜಾಸ್ತಿ ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದರೆ ಮೋಲಾರ ಕಟ್ಟರ್‌ನಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ೨) ಹುಲ್ಲು ತಿನ್ನುವಾಗ ಆಗುವ ನೋವಿನಿಂದ ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಮೇವು ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ಬಿಡಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಮೆತ್ತಗಿನ ಆಹಾರ ತಿನ್ನಲು ನೀಡಬೇಕು.

೬. ಕೆಮ್ಮುವುದು/ಡಗ್ಗುವುದು

ಶ್ವಾಸಕೋಶದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾದಾಗ ಕೆಮ್ಮುತ್ತವೆ/ಡಗ್ಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ದೇಹದ ಉಷ್ಣಾಂಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಪಶುವೈದ್ಯರ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ೬೦-೧೦೦ ಗ್ರಾಂ ನಷ್ಟು ಕೆಮ್ಮಿನ ಪುಡಿಯನ್ನು ಬೆಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈರುಳ್ಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ (ಉಂಡೆ) ತಿನ್ನಿಸಬೇಕು.

೭. ಮೂಗೇರಿ/ಮೂಗು ಹುಣ್ಣು/ಸೊರಕು

ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಸಿಸ್ಟೋಸೋಮಾ ಜಂತಿನ ಬಾಧೆಯಿಂದ ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗಡ್ಡೆಯಂತಾಗಿ, ರಾಸುಗಳ ಉಸಿರಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಎತ್ತುಗಳಿಂದ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉಸಿರಾಡಿಸಿದಾಗ ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆದ ಸಪ್ಪಳ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಪ್ರಥಮೋಚಾರವಾಗಿ ಕಾಪರ್‌ಸಲ್ಫೇಟ್ (ವೈಲುತುತ್ತು)ಯನ್ನು ನುಣ್ಣುಗೇ ಪುಡಿಮಾಡಿ ಮೂಗಿನಹೊಳ್ಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ತಿಕ್ಕಬೇಕು. ಪಶುವೈದ್ಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಒಂದೇ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರಾಸುಗಳಿಗೂ ನೀರು ಕುಡಿಸುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಕೆರೆ, ಹೊಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಮಶ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಸುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಈ ರೋಗ ಹರಡುವುದು.

೮. ಕೊಂಬು ಮುರಿಯುವುದು

ಬೇರೆ ರಾಸುಗಳ ಜೊತೆ ಜಗಳವಾಡುವುದರಿಂದ

ಅಥವಾ ಕೋಡಿಗೆ ಏಟು/ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದ ಕಾರಣ ಕೊಂಬು/ಕೋಡು ಮುರಿದು ಹೋಗಬಹುದು. ಎಷ್ಟೋವೇಳೆ ಕೋಡಿನ ಒಳಭಾಗ ಸರಿಯಾಗಿ ಇದ್ದು, ಕವಚ ಮಾತ್ರ ಕಿತ್ತು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೋಡಿಗೆ ಏಟು ಬೀಳದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗಿನ ಭಾಗ ಮುರಿದು ರಕ್ತಸ್ರಾವ ಆಗಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೊಟ್ಟಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗ್ನೇಟ್‌ನಿಂದ ತೊಳೆದು ಟಂಕ್ಟರ್ ಬೆಂಜೋಯಿನ್ ದ್ರಾವಣ ಅದ್ದಿದ ಹತ್ತಿಯಿಂದ ಸುತ್ತಿ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಗಾಯ ಮಾಯವವರೆಗೆ ಮಾಡಬೇಕು.

೯. ಕಣ್ಣಂಚಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಅಥವಾ ಪಿಚ್ಚು ಬರುವುದು

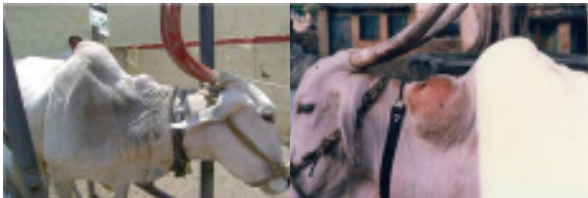
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಪೆಟ್ಟುಬೀಳುವುದರಿಂದ, ಕಸ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಬೀಳುವುದರಿಂದ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಪಿಚ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ. ರೆಪ್ಪೆ ಊದುವುದು, ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ರೋಗ ತೀವ್ರಗೊಂಡಾಗ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ತಿಳಿಯಾದ ಶುದ್ಧ ನೀರಿನಿಂದ ಕಣ್ಣನ್ನು ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೇ ೪-೬ ಹನಿ ಮರ್‌ಕ್ಯೂರೋಕ್ರೋಮ್ ಅಥವಾ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕುವ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಕಣ್ಣಿನ ಗುಡ್ಡೆ ಬಿಳಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿರಿ.

೧೦. ಹೆಗಲ ಬಾವು

ಕತ್ತಿನ (ಕುತ್ತಿಗೆ) ಮೇಲೆ ಆಗುವ ಗಂಟುಗಳು/ಊತ/ಬಾವುಗಳಿಗೆ ಹೆಗಲ ಬಾವು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಜಾಸ್ತಿಯಾದಲ್ಲಿ, ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಎತ್ತರದ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ನೊಗ ಬಹಳ

ಬರಟಾಗಿ ಚುಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಬಾವು ಬರುತ್ತದೆ. ಬಾವು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಗಡ್ಡೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕೀವಾಗಿ ಒಡೆದು ಗಾಯಗಳು ಆಗಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮ್ಯಾಗ್‌ಸಲ್ಟ್ (ಮ್ಯಾಗ್ನೀಸಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್) ಮತ್ತು ಬಿಸಿ ನೀರಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಶಾಖ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದರ ನಂತರ ಆಯೋಡೆಕ್ಸ್ (ಅಯೋಡಿನ್ ಮಲಾಮ) ಹಚ್ಚಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಕ್ಕಬೇಕು. ಗಾಯವಾಗಿ ಕೀವು ಸೋರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಪೊಟ್ಟಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗ್‌ನೇಟ್ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ತೊಳೆದು, ಮುಲಾಮ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ನೋಣ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಕರ್ಪೂರದ ಎಣ್ಣೆ ಸಹ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಬೇವಿನ ಎಣ್ಣೆ ಸುತ್ತಲು ತೆಳುವಾಗಿ ಹಚ್ಚಬೇಕು.

೧೧. ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಬಾವು ಬರುವುದು/ಸೋರುವುದು

ಕಿವಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನ ತೊಳೆಯದಿದ್ದರೆ, ಕಿವಿಗೆ ಪೆಟ್ಟುಬಿದ್ದು ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಾಯವಾಗಿ ಕೀವು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಪೆರಾಕ್ಸೈಡ್‌ನಿಂದ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕಿವಿಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ೬-೮ ಹನಿ ಮರ್‌ಕ್ಯೂರೋಕ್ರೋಮ್ ದ್ರಾವಣ ಹಾಕಬೇಕು. ಹುಳು ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಟರ್‌ಪಂಟೈನ್ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಗಾಯದೊಳಗೆ ಇಡಬೇಕು.

೧೨. ಉಳುಕುವುದು ಕುಂಟುವುದು

ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದು ಅಥವಾ ಜಾರಿ ಬಿದ್ದು ಕಾಲು ಉಳುಕುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕುಂಟುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಟರ್‌ಪಂಟೈನ್ ಲಿನ್‌ಮೆಂಟ್/ಅಯೋಡಿನ್ ಮುಲಾಮು ಹಚ್ಚಿ ತಿಕ್ಕಬೇಕು. ಬೆಚ್ಚನೆ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಕಾವು ಕೊಡಬೇಕು.

೧೩. ಹೊಕ್ಕಳ ಬಾವು

ಈ ಬಾವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕರುಗಳ ಹೊಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೊಕ್ಕಳ ಬಾವು ಇನ್ನು ಹಣ್ಣಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಯೋಡಿನ್

ಮುಲಾಮು ಹಚ್ಚಿ ಬಿಸಿ ಕಾವು ಕೊಡಬೇಕು. ಕುರು ಹುಣ್ಣಾದರೆ ಬಾವು ಬಿಳಿಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಒಡೆದು ಕೀವು ಸೋರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಪೊಟ್ಟಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಟ್ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ತೊಳೆದು, ಟೆಂಚರ್ ಅಯೋಡಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿದ ಬ್ಯಾಂಡೇಜ್ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಗಾಯದ ಒಳಗೆ ಇಡಬೇಕು. ಮರುದಿನ ತೆಗೆದು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ತೊಳೆದು ಮುಲಾಮು ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಪ್ರತಿದಿನ ಗಾಯ ಮಾಯವವರೆಗೆ ಮಾಡಬೇಕು.

೧೪. ಗಾಯಗಳು

ಹೊಸಗಾಯ

ಯಾವುದಾದರೂ ಹರಿತವಾದ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಆಗತಾನೇ ಆದ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹೊಸಗಾಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗಾಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ ಸರಿಯಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಗಾಯ ಆಳವಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ನೋಣ ಕುಳಿತು ಹುಳು ಬೀಳಬಹುದು. ಅಂತಹ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಬೆವಿನ ಎಣ್ಣೆ ಲೇಪನ ಮಾಡಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಈ ರೀತಿಯ ಗಾಯವನ್ನು ಅಲಮ್ ಅಥವಾ ಸ್ಪಟಿಕದ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ತೊಳೆದು ತಣ್ಣೀರು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ನಂತರ ಪೊಟ್ಟಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಟ್ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ನಂತರ ರಕ್ತ ಹರಿಯುವುದು ನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಟೆಂಚರ್ ಬೆಂಜೋಯಿನ್‌ನಲ್ಲಿ

ಅದ್ದಿದ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಗಾಯಕ್ಕೆ ಒತ್ತಿ ಕೆಲಕಾಲ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ನಂತರ ಮುಲಾಮು ಹಚ್ಚಿ ಬ್ಯಾಂಡೇಜ್ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಪ್ರತಿದಿನ ಗಾಯ ತೊಳೆದು ಮುಲಾಮು ಹಚ್ಚಿದಲ್ಲಿ ಬೇಗನೆ ವಾಸಿಯಾಗುವದು.

ಹಳೆಗಾಯ

ಗಾಯವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನವಾಗಿದ್ದು, ಅದರಿಂದ ಕೀವು ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟವಾಸನೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹಳೆಯ ಗಾಯವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನೇಕ ಸಲ, ಗಾಯದಲ್ಲಿ ನೋಣಗಳು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಅವುಗಳು ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟ ಮೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹುಳುಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಮೊದಲು ಗಾಯವನ್ನು ಪೊಟ್ಟಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಟ್ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ತೊಳೆದು ಚಿಮಟದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗಾಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹುಳುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಮತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ಗಾಯವನ್ನು ತೊಳೆದು ಗಾಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಒಳಗೆ ಹುಳುಗಳು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಟರ್‌ಪೆಂಟೈನ್ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿದ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಗಾಯದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಮರುದಿನ ತೆಗೆದು, ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಪೆರಾಕ್ಸೈಡ್ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ತೊಳೆದು ಮುಲಾಮು ಹಚ್ಚಬೇಕು.

೧೫. ದೇಹದ ಹೊರಗಿರುವ ಪರೋಪಜೀವಿಗಳು

ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಇರುವ ರೋಮಗಳಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣೆ, ಚಿಕ್ಕಾಡು, ಹೇನು ಇವುಗಳಿಂದ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು

ರೋಗಗಳು ಹರಡುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಉಣ್ಣೆಜ್ವರ - ಥೈಲೇರಿಯಾಸಿಸ್ ಮತ್ತು ಕಜ್ಜಿ, ತುರಿಕೆ, ಅಡಪು ಮುಂತಾದ ಚರ್ಮರೋಗಗಳು ಬರಬಹುದು. ಈ ರೋಗಗಳು ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಹರಡುತ್ತವೆ. ಈ ಹೊರಪರೋಪಜೀವಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತೊಡೆಸಂದು, ಬಾಲದ ಬುಡದ ಸುತ್ತ, ಕುತ್ತಿಗೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ರಕ್ತ ಹೀರುತ್ತಾ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುತ್ತವೆ. ನವೆ, ತುರಿಕೆ, ಮೈ ತಿಕ್ಕುವುದು ಕಂಡುಬರುವುದು. ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಚರ್ಮದ ಪ್ಲವಾಗಿ ಬಿಳಿಹೊಟ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಕೂದಲು ಉದುರುವುದು, ಸಣ್ಣ, ಸಣ್ಣ ಗುಳ್ಳೆಗಳಾಗಿ ರಕ್ತಸ್ರಾವವಾಗಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಪಶುವೈದ್ಯರ ಸಲಹೆ ಪಡೆದು ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉಣ್ಣೆ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಬಹುದು. ಗಂಧಕದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಮುಲಾಮು ಅಥವಾ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸಹ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ರಾಸುಗಳನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಬಿಟ್ಟು ಉಣ್ಣೆಯಿರುವ ದನಗಳೊಂದಿಗೆ ಮೇಯಿಸಬಾರದು. ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಬಿಳಿಸುಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚುವುದು, ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಂದು, ಬಿರುಕು ಇರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಈ ಪರೋಪಜೀವಿಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು.

ಕೃಷಿಕನು ಬೆಳೆದ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಬೇಡಿ !

ನಮ್ಮ ದೇಶ ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನವಾದ ದೇಶ, ಶೇ. ೭೫ ರಷ್ಟು ಜನ ರೈತರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷಿಕರೇ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಅನ್ನದಾತರು, ಕೃಷಿಕ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹಸಿವಿನ ದಾಹದ ಸುನಾಮಿ ಎದ್ದು ಹಸಿವು ಎಂದು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವೇ ನರುಳುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೆ ನಿಧಾನ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾನವ ಜನಾಂಗವು ಹಸಿವಿನ ಪ್ರಳಯದಿಂದ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಕೃಷಿಯ ರಕ್ಷಕ ಈ ಕೃಷಿಕ, ರೈತನ ಬೆವರು ದೇಶದ ಜೀವರಾಶಿಗಳ ಉಸಿರು, ಕೃಷಿಕನು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳ ಹಸಿರು ದೇಶದ ಉಸಿರು, ರೈತ ಇಲ್ಲವಾದರೇ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಬದುಕು ಇಲ್ಲವಾದಂತೆ.

ರೈತ ಇಲ್ಲವಾದರೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುಮೆಯ ಮಾಡುವವರು ಯಾರಂತೆ? ಅನ್ನದಾತನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಜಗತ್ತಿನ ಮೂರೊತ್ತಿನ ಊಟವಂತೆ. ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೈತನು ಬೆಳೆದ ಕಾಳುಗಳು ಸೋರಿಕೆಯಿಂದ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆಹಾರ ಹಂಚಬೇಕಾದ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಉಗ್ರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮನುಷ್ಯರು ತಿನ್ನಬೇಕಾದ ಅನ್ನದಕಾಳುಗಳನ್ನು ಕೀಟಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿ, ಕೀಟಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ನಡೆದಿದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. ೨೫೦೦೦ ಕೋಟಿ ಗಳಷ್ಟು ಬೇಳೆಕಾಳುಗಳು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಅಂದಾಜಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ, ಹೆಗ್ಗಣಗಳೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಆಹಾರವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗಿ ಸುಮಾರು ಶೇ. ೪೫ ರಷ್ಟು ೫ ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳು ತೂಕ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದು ಮತ್ತು ೩ ಸಾವಿರ ಮಕ್ಕಳು ಸಾವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವರದಿಯಿದೆ. ಬೆಳೆದ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಶೇಖರಿಸಿ, ಕೀಟಗಳು ತಿನ್ನದಂತೆ, ಹುಳು ಹತ್ತದಂತೆ, ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗದಂತೆ ಉಗ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ಇಂದಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಿದೆ. ಆಹಾರ ರಕ್ಷಣೆ / ಭದ್ರತಾ ಮಸೂದೆಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು.

- ನಾಗೇಶ್ ಮತ್ತು ಜೆ. ತುಲಸಿರಾಮ್, ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಣಾ ವಿಭಾಗ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ರಾಯಚೂರು
ಮಿಂಚಂಚೆ: samarth.nagesh@gmail.com